

UAB „EPSO-G“ ĮMONIŲ GRUPĖS IŽDO IR FINANSINIŲ RIZIKŲ VALDymo POLITIKA

TIKSLAS:	Nustatyti vieningus Grupės įmonių išdo ir finansinių rizikų valdymo principus, siekiant sumažinti su šia sritimi susijusių rizikų pasireiškimo tikimybę bei galimą poveikį ir užtikrinti prielaidas efektyviam finansinių išteklių valdymui.
TAIKYMO APIMTIS:	Visoms Grupės įmonėms.

1. VARTOJAMOS SĄVOKOS IR SUTRUMPINIMAI

1.1. Šioje Politikoje vartojamos sąvokos ar sutrumpinimai turi šias reikšmes:

EPSO-G, Patronuojanti bendrovė	UAB „EPSO-G“.
EPSO-G garantija	UAB „EPSO-G“ suteikta garantija Tiekėjui už patronuojamą įmonę.
Finansavimo rizika	Rizika, kad Grupės įmonė susidurs su sunkumais pritraukiant naują finansavimą ir (arba) bus priversta mokėti už jį ženkliai aukštesnę, nei įprastą kainą.
Finansinis sandoris	Susitarimas tarp dviejų ar daugiau šalių, kuriuo viena šalis perduoda ar įsipareigoja perduoti kitai šaliai finansines priemones, pinigus ar kitą finansinį turtą, nustatantis grąžinimo ar atsiskaitymo sąlygas.
Finansinių rodiklių įsipareigojimai	Finansavimo sutartyse numatyti įsipareigojimai, susiję su santykiniais finansiniais rodikliais (pvz., skolos ir EBITDA santykis, palūkanų padengimo koeficientas ir pan.), kurių nesilaikymas laikomas sutarties pažeidimu ir gali lemti sankcijų taikymą.
Grupė	UAB „EPSO-G“ kontroliuojama įmonių grupė, kurią sudaro UAB „EPSO-G“ ir UAB „EPSO-G“ tiesiogiai ir netiesiogiai kontroliuojamos dukterinės bendrovės.
Grupės išdas	Patronuojančios bendrovės vykdoma funkcija, apimanti Grupės įmonių finansinių išteklių planavimą, paskirstymą ir kontrolę, siekiant užtikrinti likvidumą, optimalų skolų bei investicijų valdymą ir efektyvų kapitalo panaudojimą Grupės mastu.
Grupės įmonė(s)	UAB „EPSO-G“, dukterinės bendrovės ir paskesnio lygio dukterinės bendrovės ar bet kuri iš šių bendrovių atskirai.
Grupės sąskaita	Patronuojančios bendrovės administruojama lėšų valdymo sistema (angl. „cash pool“), kurioje dalyvaujančios Grupės įmonės turi galimybę per Patronuojančią bendrovę paskolinti ir pasiskolinti lėšų iš kitų Grupės įmonių.
Hipoteka	Esamo ar būsimos skolinio įsipareigojimo įvykdymą užtikrinantis nekilnojamojo turto įkeitimas, kai įkeistas nekilnojamas turtas lieka pas skolininką ir nėra perduodamas kreditoriui.
Įkeitimas	Esamo ar būsimos turinio įsipareigojimo įvykdymą užtikrinantis kilnojamojo daikto, vertybinių popierių ar turtinių teisių įkeitimas.
Kapitalo struktūra	Grupės įmonės (arba konsoliduotas, jei taikoma Patronuojančiai bendrovei) skolino kapitalo (ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai (pvz., paskolos, obligacijos), trumpalaikių finansinių įsipareigojimų, susijusių su skolinimu (pvz., paskolos, kredito linijos) ir nuosavo kapitalo santykis.
Laidavimas	Sandoris, kuriuo laiduotojas už atlyginimą ar neatlygintinai įsipareigoja kreditoriui atsakyti už kitą asmenį, jeigu tas asmuo, už kurį laiduojama, neįvykdys visos ar dalies savo prievolės.

Lėšų deponavimas (angl. Escrow account)	Finansinis susitarimas tarp dviejų šalių, kai jos pasitelkia neutralią trečiąją šalį (depozitoriumą), kuri laikinai saugo sandorio lėšas iki tol, kol jai pateikiami dokumentai, patvirtinantys sandorio sąlygų įvykdymą.
Likvidumo rizika	Rizika, kad Grupės įmonė neturės pakankamai lėšų laiku įvykdyti savo įsipareigojimų.
Palūkanų normos rizika	Rizika patirti nuostolių dėl nepalankių palūkanų normų pokyčių.
Pirkėjas	Grupės įmonės darbuotojas, inicijuojantis Pirkimo procedūrą Grupės įmonės vardu.
Pirkimas	Procedūrų ir procesų, skirtų sudaryti pirkimo sutartį (įskaitant preliminarąją sutartį) prekėms, paslaugoms ar darbams įsigyti, visuma.
Politika	Ši UAB „EPSO-G“ įmonių grupės išdo ir finansinių rizikų valdymo politika.
Regulatorius	Valstybinė energetikos reguliavimo taryba.
Sandorio šalies rizika	Rizika patirti nuostolių dėl to, kad kita sandorio šalis nevykdys ar netinkamai vykdys savo finansinius įsipareigojimus arba kitus įsipareigojimus pagal sudarytas sutartis.
Sprendimų priėmėjas	Grupės įmonės organas ir (ar) valdymo organas, kurio kompetencijai yra priskirtas sprendimų dėl sandorių sudarymo priėmimas.
Tiekėjas	Ūkio subjektas – fizinis asmuo, privatusis ar viešasis juridinis asmuo, kita organizacija ir jų padalinys, juridinio asmens statuso neturintis subjektas arba tokių asmenų grupė (įskaitant laikinas ūkio subjektų asociacijas), kurie rinkoje siūlo atlikti darbus, tiekti prekes ar teikti paslaugas.
Užtikrinimo priemonė	Finansinė ar nefinansinė priemonė, užtikrinanti prisiimtų įsipareigojimų įvykdymą kitai sandorio šaliai.
Valiutos kurso rizika	Rizika patirti nuostolių dėl nepalankių valiutų kursų pokyčių.
Vekselis	Vertybinių popierių, kuris išrašomas Lietuvos Respublikos civilinio kodekso, Lietuvos Respublikos įsakomųjų ir paprastųjų vekselių įstatymo nustatyta tvarka, ir kuriuo jį išrašęs asmuo be sąlygų įsipareigoja tiesiogiai ar netiesiogiai sumokėti tam tikrą pinigų sumą vekselyje nurodytam asmeniui.

1.2. Politikoje taip pat vartojamos sąvokos, kaip jos apibrėžtos Grupės Korporatyvinio valdymo politikos priede Nr. 1 „Grupės lygio dokumentuose vartojamų sąvokų sąrašas“ ir teisės aktuose bei yra visuotinai naudojamos.

2. POLITIKOS TAIKymo TIKSLAI IR PRINCIPAI

2.1. Išdo valdymo tikslai:

- 2.1.1. Palaikyti tvarią finansinę būklę, sumažinti finansinių rizikų tikimybę ir prisidėti prie Grupės įmonės vertės kūrimo, užtikrinant finansinių įsipareigojimų bei prisiimtų Finansinių rodiklių įsipareigojimų vykdymą tinkamai ir laiku;
- 2.1.2. Užtikrinti efektyvią Kapitalo struktūrą, taip sudarant prielaidas maksimizuoti potencialią grąžą akcininkams. Grupės įmonėms, kurių veikla yra reguliuojama, privaloma atsižvelgti į Regulatoriaus nustatytą optimalią Kapitalo struktūrą, o Grupės įmonėms, kurių veikla nėra reguliuojama, rekomenduojama atsižvelgti į konkrečios Grupės įmonės veiklos sektoriui įprastą Kapitalo struktūrą.

2.2. Išdo valdymo principai:

- 2.2.1. Vidiniai veiklos principai, kurių turi laikytis visa Grupė:

- 2.2.1.1. Keturių akių principas. Visi mokėjimai ir finansinės operacijos bankų sistemose turi būti vykdomos ir tvirtinamos vadovaujantis keturių akių principu (šis reikalavimas netaikomas atsiskaitymams verslo kortelėmis);
- 2.2.1.2. Dokumentavimas. Finansiniai sandoriai turi būti dokumentuoti;
- 2.2.1.3. Funkcijų atskyrimas. Išdo valdymo, apskaitos ir, jei įmanoma, išdo valdymo kontrolės funkcijas, turi atlikti skirtingi darbuotojai.
- 2.2.2. Grupė išorėje veikia kaip vienas finansinis vienetas, turintis vieningą Grupės finansavimo struktūrą ir bendrą likvidumo poziciją, kuri centralizuotai valdoma Grupės išdo. Grupė finansų rinkose veikia kaip vienas finansinis vienetas. Grupės išdas yra pagrindinis kontaktas visais klausimais, susijusiais su finansavimu ir Finansiniais sandoriais. Grupės išdo valdymo interesai visada turi viršenybę prieš atskirų Grupės įmonių ir padalinių išdo valdymo interesus.
- 2.2.3. Grupės išdas koordinuoja visą finansinės informacijos (Grupės įmonių finansinės ataskaitos, finansiniai rodikliai bei jų vykdymas, Grupės įmonių biudžetai bei ilgalaikės finansinės prognozės, informacija apie finansuotinus projektus) teikimą finansų institucijoms. Bet koks tokios informacijos pateikimas finansų institucijoms galimas tik gavus išankstinį Grupės išdo patvirtinimą elektroniniu paštu.
- 2.2.4. Visi Finansiniai sandoriai yra grindžiami tik pagrindinės veiklos poreikiais, finansiniai išteklių neturi būti naudojami spekuliaciniais tikslais. Grupės išdas veikia kaip centrinis finansavimo paslaugų teikėjas.

3. FINANSINĖS RIZIKOS IR JŲ VALDYMAS

- 3.1. Grupės išdas, centralizuotai valdydamas išdą ir finansines rizikas, siekia užtikrinti efektyvų savo įprastinės veiklos finansavimą, maksimizuoti investuotų lėšų grąžą, minimizuoti finansinės veiklos sąnaudas bei apriboti galimus nuostolius.
- 3.2. Grupės išdas stebi ir analizuoja rinkos pokyčius bei atitinkamai į juos reaguoja teikdamas rekomendacijas Grupės įmonėms bei, esant poreikiui, inicijuoja Grupėje taikomų vidaus teisės aktų keitimą.
- 3.3. Likvidumo rizika, Finansavimo rizika, Palūkanų normos rizika ir Sandorio šalies rizika, susijusi su finansų institucijomis, valdomos centralizuotai EPSO-G, o Sandorio šalies rizika, susijusi su klientais ir tiekėjais, ir Valiutų kursų rizika valdomos decentralizuotai kiekvienoje Grupės įmonėje, vadovaujantis šios Politikos nuostatomis ir konsultuojantis su Grupės išdu.

4. LIKVIDUMO RIZIKA

- 4.1. Grupės išdas stebi likvidumo rodiklius ir užtikrina pakankamą likvidumo rezervą, kad būtų galima vykdyti trumpalaikius įsipareigojimus net esant nepalankioms rinkos sąlygoms.
- 4.2. Grupės įmonės, valdydamos Likvidumo riziką, rengia ilgalaikes ir trumpalaikes tiesioginių pinigų srautų prognozes, kuriose būtų indikuojamas lėšų poreikis.
- 4.3. Ilgalaikės tiesioginių pinigų srautų prognozės pamėnesiui rengiamos 12 mėnesių laikotarpiui (angl. *rolling*), bet ne trumpesniai terminui nei iki ataskaitinių metų pabaigos ir turi būti atnaujinamos bei pateikiamos Grupės išdui ne rečiau nei kartą per ketvirtį, iki kiekvieno kalendorinio ketvirčio pirmo mėnesio pabaigos.
- 4.4. Trumpalaikės einamojo mėnesio pinigų srautų prognozės padieniui turi būti pateikiamos Grupės išdui 2 kartus per mėnesį: ne vėliau kaip iki einamojo mėnesio 7 d. d. ir 16 d. d.
- 4.5. Atsiradus neplanuotiems reikšmingiems nuokrypiams (Grupės įmonių, kurių metinė pajamų apyvarta viršija 200 mln. Eur – didesniems nei 5 mln. Eur, kitoms Grupės įmonėms – 2 mln. Eur) nuo Politikos 4.3 ir 4.4 punktuose numatytų prognozių, kurie daro įtaką finansavimo poreikiui, Grupės įmonės turi nedelsdamos (ne vėliau kaip kitą darbo dieną) apie juos informuoti Grupės išdą.
- 4.6. Grupės įmonės trumpalaikio finansavimo poreikį užsitikrina naudodamosi Grupės sąskaita. Patronuojanti bendrovė yra atsakinga už Grupės sąskaitos administravimą ir ją aktyviai valdydama siekia užtikrinti efektyvesnį Grupės įmonių lėšų panaudojimą.
- 4.7. Grupės išdas Grupės Likvidumo rizikai valdyti gali naudoti banko overdraftą, trumpalaikes paskolas, kredito liniją, faktoringą, neįpareigojantį overdraftą ir kt.

4.8. Grupės įmonės laikinai laisvas lėšas investuoja naudodamosi Grupės sąskaita. Grupės įmonės, norinčios investuoti laikinai laisvas pinigų lėšas kitais būdais, turi laikytis Politikoje nustatytų principų ir gauti Grupės išdo leidimą.

4.9. Grupės išdas laikinai laisvas Grupės lėšas investuoja centralizuotai, laikydamasis šioje Politikoje numatytų principų:

4.9.1. Investuoti laikinai laisvas pinigines lėšas galima ne ilgesniam nei 12 mėn. terminui;

4.9.2. Priklausomai nuo numatomo investavimo laikotarpio, turi būti pasirenkamos mažiausios rizikos investavimo alternatyvos: terminuotas indėlis, Europos Sąjungos šalių, kurių ilgalaikis kredito reitingas ne žemesnis nei Lietuvos ilgalaikis kredito reitingas, skolos vertybiniai popieriai.

4.10. Grupės įmonėms rekomenduojama sutartyse numatyti iki 30 kalendorinių dienų (standartinį) atsiskaitymo terminą. Atsiskaitymo terminas gali būti trumpinamas arba ilginamas, jeigu pasirinkus trumpesnę arba ilgesnę atsiskaitymo terminą yra gaunama nauda (pvz., didesnė konkurencija Pirkime, didesnė kainos nuolaida ir pan.) arba toks atsiskaitymo terminas yra numatytas kitų šalių tipinėse mažos vertės Pirkimų sutartyse (pvz., įsigyjant per CVP IS).

4.11. Grupės įmonėms rekomenduojama apmokėti gaunamas sąskaitas ne anksčiau nei priešpaskutinę apmokėjimo termino dieną. Atskirais atvejais apmokėjimo terminas gali būti ankstinamas, jeigu apmokant sąskaitą anksčiau yra gaunama nauda (greičiau, nei numatyta sutartyje, atliekami darbai / patiekiamos prekės ir pan.) arba atlikti darbai / pateikiamos prekės ir paslaugos vėlavo dėl Grupės įmonės veiksmų, arba baigiasi sutarties galiojimo terminas.

5. FINANSAVIMO RIZIKA

5.1. Išorinis Grupės finansavimas vykdomas centralizuotai per Grupės išdą. Grupės išdas, įvertinęs ilgalaikius veiklos planus bei rinkos sąlygas, pasirenka palankiausias skolinimosi sąlygas užtikrinančias ilgalaikes finansines priemones, įsipareigojimų grąžinimo terminus ir grafikus. Priimant finansavimo sprendimus, būtina įvertinti jų poveikį Grupės ilgalaikio skolinimosi kredito reitingui – siekiama palaikyti ne žemesnį, nei investicinio lygio reitingą (BBB-/Baa3 arba aukštesnį pagal „Standard&Poors“, „Moody's" arba „Fitch Ratings“), o turint aukštesnio lygio reitingą – siekiama išvengti jo sumažinimo.

5.2. Grupės įmonių kasdienė veikla finansuojama vidaus sandoriais, tarp EPSO-G ir Grupės įmonės sudarant tarpusavio skolinimo ir skolinimosi sutartis, terminuotas paskolų sutartis ir garantijų sutartis.

5.3. Grupės įmonės, kurių veikla yra nereguliuojama, gali sudaryti Finansavimo sandorius tiesiogiai su finansų institucijomis tik gavusios atskirą Grupės išdo leidimą ir suderinusios esmines Finansavimo sandorio sąlygas.

5.4. Grupės įmonė, pritraukdama finansavimą iš finansų rinkos dalyvių, gali priimti rinkoje įprastus nefinansinius įsipareigojimus. Finansinių rodiklių įsipareigojimų rekomenduojama nepriimti, vietoj jų rekomenduojama taikyti investicinio kredito reitingo sąlygą.

5.5. Grupės įmonė, vykdydama veiklą, privalo siekti užtikrinti priimtų nefinansinių įsipareigojimų vykdymą. Grupės įmonė, prisiėmusi Finansinių rodiklių įsipareigojimus, ir esant grėsmei juos pažeisti, turi iš anksto kreiptis į kreditorius dėl papildomų susitarimų, leidžiančių jų laikinai nevykdyti (angl. „waiver“) arba siekdama ištaisyti padėtį, imtis kitų priemonių, suderintų su Grupės išdu.

6. SANDORIO ŠALIES RIZIKA

6.1. Sandorio šalies rizika, susijusi su finansų institucijomis, iš esmės koncentruojama EPSO-G. Sprendimus dėl Sandorio šalies rizikos, susijusios su finansų institucijomis, valdymo priemonių centralizuotai priima Grupės išdas.

6.2. Grupės įmonėms rekomenduojama nesudaryti finansinių sandorių su finansų institucijomis (taikoma ir užtikrinimo priemonėms, kurios teikiamos pagal Pirkimų sutartis), kurių ilgalaikio skolinimosi kredito reitingas žemesnis nei Baa3/BBB- („Standard&Poors“, „Moody's" arba „Fitch Ratings“). Jeigu kredito institucijai nėra suteiktas kredito reitingas, galima taikyti jos patronuojančiai bendrovei suteiktą kredito reitingą tik tuomet, kai patronuojanti bendrovė turi ne mažiau nei 90 proc. kredito institucijos akcijų.

6.3. Grupės išdui rekomenduojama Grupės piniginių lėšų investicijas ir pinigų likučius einamosiose sąskaitose diversifikuoti, atsižvelgiant į šias nuostatas:

- 6.3.1. Ilgesniu nei 90 (devyniasdešimt) kalendorinių dienų laikotarpiu ne didesnę nei 1/3 Grupės įmonės turimų piniginių išteklių dalį rekomenduojama laikyti vienos finansų institucijos sąskaitose;
- 6.3.2. Trumpuoju laikotarpiu (mažiau nei 90 (devyniasdešimt) kalendorinių dienų) ne didesnę nei 1/2 Grupės įmonės turimų piniginių išteklių dalį rekomenduojama laikyti vienos finansų institucijos sąskaitose;
- 6.3.3. Grupės įmonių investicijos į trumpalaikius pinigų rinkos ir skolos vertybinių popierių instrumentus, kurių terminas iki išpirkimo yra ilgesnis nei 180 (vienas šimtas aštuoniasdešimt) kalendorinių dienų, negali sudaryti daugiau kaip 1/2 turimų piniginių išteklių. Išimtiniais atvejais Grupės išdas gali priimti kitokį sprendimą.
- 6.4. Sandorio šalies rizika, susijusi su klientais ir tiekėjais, valdoma decentralizuotai. Grupės įmonės turi užtikrinti, kad jose veiktų patikima ir vykdomos veiklos specifiką atitinkanti Sandorio šalies rizikos, susijusios su klientais ir tiekėjais, valdymo sistema.
- 6.5. Rekomenduojamos sandorio, susijusio su klientais ir tiekėjais, šalies priverčių įvykdymo Užtikrinimo priemonės:
- 6.5.1. Akcininko garantija;
 - 6.5.2. Akredityvas;
 - 6.5.3. Išankstinis (avansinis) mokėjimas;
 - 6.5.4. Banko garantija;
 - 6.5.5. Draudimo įmonės laidavimo raštas;
 - 6.5.6. Hipoteka;
 - 6.5.7. Įkeitimas;
 - 6.5.8. Laidavimas;
 - 6.5.9. Lėšų deponavimas (angl. „Escrow account“);
 - 6.5.10. Vekselis;
 - 6.5.11. Kita (Užtikrinimo priemonių sąrašas nėra baigtinis).
- 6.6. Gaunamos Užtikrinimo priemonės:
- 6.6.1. Užtikrinimo priemonių iš Tiekėjų turi būti prašoma, kai Pirkimo vertė viršija 0,1% (remiantis aktualiomis audituotomis konsoliduotomis metinėmis finansinėmis ataskaitomis) praėjusių finansinių metų Grupės viso ilgalaikio turto.
 - 6.6.2. Užtikrinimo priemonių gali būti neprašoma, jeigu Pirkėjas prieš Pirkimą parengia ir pateikia Grupės išdui raštišką argumentaciją, kodėl Užtikrinimo priemonės konkretaus sandorio atžvilgiu nėra tikslingos arba jei, vadovaujantis teisės aktų nuostatomis, yra vykdoma neskelbiamas Pirkimo procedūra iš vienintelio Tiekėjo.
 - 6.6.3. Mažesnės, nei Politikos 6.6.1 punkte nurodytos vertės Pirkimuose Užtikrinimo priemonių rekomenduojama prašyti pagal poreikį – individualiai vertinama potenciali Tiekėjo įsipareigojimų nevykdymo rizika ir galima žala Grupės įmonei.
 - 6.6.4. Prašomos iš Tiekėjų Užtikrinimo priemonės, jas suteikiančių subjektų mokumo lygis bei Tiekėjų užtikrinimo priemonių vertė nustatomi Pirkėjo atsižvelgiant į Tiekėjų įsipareigojimų nevykdymo ir išieškojimo riziką ir galimos žalos dydį Grupės įmonei. Vertinant galimos žalos dydį turi būti vertinami galimi tiesioginiai ir netiesioginiai nuostoliai (pvz. kainos padidėjimas naujo Pirkimo metu, negautos pajamos ir kt.).
 - 6.6.5. Privalomas gauti Užtikrinimo priemones rekomenduojama pasirinkti šia prioriteto eile – 1) Lėšų deponavimas; 2) Banko garantija; 3) Draudimo įmonės laidavimo raštas; 4) Hipoteka; 5) Įkeitimas; 6) Vekselis; 7) Akcininko garantija; 8) Laidavimas. Konkrečių Užtikrinimo priemonių pasirinkimas ir jų taikymo tikslingumas kiekviename Pirkime turi būti vertinamas individualiai, atsižvelgiant į aktualias rinkos sąlygas. Esant poreikiui konsultuotis dėl konkretės Užtikrinimo priemonės pasirinkimo, rekomenduojama kreiptis į už Politikos įgyvendinimą Grupės įmonėje atsakingą asmenį.
 - 6.6.6. Rekomenduojamas gaunamų Užtikrinimo priemonių dydis (nuo pradinės sutarties vertės): ne mažiau nei 10 proc.
 - 6.6.7. Rekomenduojama, kad gaunamos Užtikrinimo priemonės turėtų aiškiai apibrėžtą galiojimo terminą ir maksimalią vertę.
- 6.7. Suteikiamos Užtikrinimo priemonės:

- 6.7.1. Grupės įmonės suteikia Užtikrinimo priemones ir jas išduoda tik tuo atveju, jei tai ekonomiškai naudinga Grupės įmonei.
- 6.7.2. Apie suteikiamas Užtikrinimo priemones, kurių vertė viršija 0,1% (remiantis aktualiomis audituotomis konsoliduotomis metinėmis finansinėmis ataskaitomis) praėjusių finansinių metų Grupės viso ilgalaikio turto, būtina iš anksto (prieš tvirtinant Grupės įmonės valdymo organuose ar sudarant tokias Užtikrinimo priemones numatančias sutartis, priklausomai nuo to, kas įvyksta anksčiau) elektroniniu paštu informuoti Grupės išdą ir gauti rašytinį sutikimą (elektroniniu paštu) bei jų turinį suderinti su Grupės išdu. Nurodytas reikalavimas netaikomas sutartims, sudarytoms pagal viešųjų pirkimų procedūras, kai jas sudaro Grupės įmonės.
- 6.7.3. Suteikiamas Užtikrinimo priemones (jei jos teikiamos) rekomenduojama pasirinkti šia prioriteto eile (jeigu ši eilė konkrečioje situacijoje atitinka ekonominio naudingumo kriterijų) – 1) Akcininko garantija; 2) EPSO-G garantija; 3) Laidavimas; 4) Draudimo įmonės laidavimo raštas; 5) Banko garantija; 6) Akredityvas; 7) Lėšų deponavimas; 8) Avansinis mokėjimas; 9) Įkeitimas; 10) Hipoteka; 11) Vekselis.
- 6.7.4. Rekomenduojama, kad suteikiamos Užtikrinimo priemonės turėtų aiškiai apibrėžtą galiojimo terminą, maksimalią vertę bei subsidiarią Grupės įmonės atsakomybę. Rekomenduojamų sąlygų nesilaikymas turi būti suderintas su Grupės išdu.
- 6.7.5. Rekomenduojamas suteikiamų Užtikrinimo priemonių dydis (nuo pradinės sutarties vertės): ne daugiau nei 10 proc.
- 6.8. 6.6.5 ir 6.7.3 punktai netaikomi sandoriams, kurių abi šalys yra Grupės įmonės.
- 6.9. Užtikrinimo priemonių administravimas:
- 6.9.1. Visos galiojančios, gautos ir suteiktos Užtikrinimo priemonės, kurių vertė viršija 50 tūkst. Eur (penkiasdešimt tūkstančių eurų), turi būti vedamos į registrą, už kurio tvarkymą atsakingi Grupės įmonių paskirti atsakingi asmenys. Atskiros registro kurti nereikia, jeigu informacija apie Užtikrinimo priemones yra dokumentų valdymo sistemoje ir yra galimybė sugeneruoti ataskaitą apie šias Užtikrinimo priemones. Užtikrinimo priemonių registras turi būti peržiūrimas pagal poreikį, tačiau likus ne mažiau, kaip vienam kalendoriniam mėnesiui iki atitinkamų Užtikrinimo priemonių galiojimo pabaigos. Užtikrinimo priemonės turi būti peržiūrimos, vertinant, ar yra tikslinga inicijuoti jų galiojimo termino pratęsimą.
- 6.9.2. Aktualiai gautų ir suteiktų Užtikrinimo priemonių ataskaita už laikotarpį iki einamųjų metų birželio 30 d. ir gruodžio 31 d. turi būti pateikta Grupės įmonių paskirtų atsakingų asmenų Grupės išdu atitinkamai iki einamųjų metų liepos 10 d. ir kitų metų sausio 10 d. Esant poreikiui (gavus prašymą iš Grupės išdo), ataskaita turi būti pateikiama ir dėl kitų, nei aukščiau nurodytų, laikotarpių per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos.

7. VALIUTOS KURSO RIZIKA

- 7.1. Grupės įmonių veikloje pagrindinė sandorių valiuta yra eurai – sudarant bet kokius sandorius turi būti siekiama, kad atsiskaitymai būtų vykdomi eurai.
- 7.2. Esant būtinybei, Grupės įmonės gali sudaryti sandorius užsienio valiutomis, tačiau ketinant sudaryti sandorį užsienio valiuta arba sandorį, kurio rezultatas priklauso nuo užsienio valiutos kurso, Valiutos kurso rizika privalo būti tinkamai identifikuota ir atskleista Sprendimų priėmėjams prieš sudarant sandorį.
- 7.3. Valiutos kurso rizikos turi būti valdomos metiniais etapais, išimtiniais atvejais, ilgesniu terminu, neviršijančiu 3 metų.
- 7.4. Grupės įmonės gali taikyti šias Valiutos kurso rizikos valdymo priemones:
- 7.4.1. Skolinimosi sandorių sudarymas užsienio valiuta;
 - 7.4.2. Ateities valiutos pirkimo – pardavimo sandoriai;
 - 7.4.3. Valiutų apsikeitimo sandoriai;
 - 7.4.4. Valiutos pirkimo-pardavimo pasirinkimo sandoriai.
- 7.5. Grupės įmonės gali netaikyti Valiutos kurso rizikos valdymo priemonių, jeigu potenciali rizika gali būti laikoma nereikšminga¹ arba aktyvių valdymo priemonių administravimo kaštai būtų neproporcingai dideli. Vengtini Valiutos kurso rizikos valdymo priemonių sandoriai, kurių ekvivalentinė vertė mažesnė nei 100

¹ Jeigu vertinant blogiausią scenarijų tikėtinas sandorio (arba kelių analogiškų sandorių kartu) nuostolis sudaro < nei 5 proc. Grupės įmonės (arba konsoliduotos, jei vertinami Patruonuojančios bendrovės sandoriai) normalizuotos paskutinių finansinių metų EBITDA.

tūkst. Eur, siekiant sumažinti administracinius kaštus. Valiutos kurso rizikos valdymo priemonės gali būti taikomos tik siekiant sumažinti riziką, o ne siekiant spekuliacinių tikslų.

7.6. Grupės įmonės Valiutos kurso rizikos valdymo priemonės turi suderinti su Grupės išdu.

8. PALŪKANŲ NORMOS RIZIKA

8.1. Sprendimus dėl Palūkanų normos rizikos valdymo priemonių priima centralizuotai Grupės išdas.

8.2. Bendru atveju Grupės įmonėms, sudarant skolinimosi sandorius, rekomenduojama rinktis priemones su kintamomis palūkanomis.

8.3. Tais atvejais, kai yra finansuojami konkretūs investiciniai projektai ar veiklos, kurių atsiperkamumui net ir nedidelis finansavimo palūkanų normos padidėjimas gali turėti kritinę reikšmę (vertinama individualiai), rekomenduojama rinktis priemones su fiksuotomis palūkanomis arba naudoti papildomas apsidraudimo priemones.

8.4. Esant palankiai rinkos situacijai, Grupės įmonės gali sudaryti ilgalaikio finansavimo sandorius fiksuotomis palūkanomis, tačiau, ketinant sudaryti sandorį fiksuotomis palūkanomis, Palūkanų normos rizika privalo būti tinkamai identifikuota ir atskleista Sprendimų priėmėjams prieš sudarant sandorį.

8.5. Grupės įmonėms rekomenduojama taikyti šias Palūkanų normos rizikos valdymo priemones:

8.5.1. Skolinimosi priemonės su fiksuotomis palūkanų normomis;

8.5.2. Ilgo laikotarpio palūkanų bazės pasirinkimas;

8.5.3. Palūkanų normos apskaitimo sandoriai.

8.6. Grupės įmonės gali netaikyti Palūkanų normos rizikos valdymo priemonių, jeigu potenciali rizika gali būti laikoma nereikšminga¹ arba aktyvių valdymo priemonių administravimo kaštai būtų neproporcingai dideli.

8.7. Palūkanų normos rizikos valdymo priemonės gali būti taikomos tik siekiant sumažinti riziką, o ne siekiant spekuliacinių tikslų.

9. POLITIKOS ĮGYVENDINIMAS, PRIEŽIŪRA IR KONTROLĖ

9.1. Ši Politika tvirtinama ir keičiama Patronuojančios bendrovės valdybos sprendimu.

9.2. Už Politikos parengimą, keitimą, įgyvendinimą ir kontrolę yra atsakingas Grupės išdo funkcijos vadovas.

9.3. Už Politikos nuostatų aiškinimą atsakingas Grupės išdo funkcijos vadovas.

9.4. Už šios Politikos įgyvendinimą Grupės įmonėse yra atsakingi Grupės įmonių finansų vadovai (įmonėse, kuriose nėra savarankiškos finansų valdymo funkcijos – EPSO-G finansų vadovas), kurie užtikrina, jog Grupės įmonėse įdiegtos sistemos, procesai ir procedūros atitiktų šioje Politikoje išdėstytus išdo ir finansinių rizikų valdymo principus.

9.5. Ši Politika turi būti peržiūrima ir, esant poreikiui, keičiama ne rečiau kaip kas 3 metus nuo jos patvirtinimo dienos bei esant reikšmingiems pokyčiams rinkoje ir (ar) išdo valdymą reglamentuojančiuose teisės aktuose.